

Силах України під час війни // Вісник Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського – 2022. №4 (68), с. 70-79.

2. The NATO 2022 Strategic Concept Adopted by Heads of State and Government at the NATO Summit in Madrid, 29 June 2022 [Електронний ресурс]: // NATO 2022 Strategic Concept – Режим доступу : // https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2022/6/pdf/290622-strategic-concept.pdf

3. Порадник з протидії гендерної дискримінації у ЗСУ / Людмила Кримець. – К.: НУОУ, 2022. – 20 с.

Кріцак І.

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії
з проблем досудового розслідування
Харківського національного університету внутрішніх справ

ГРІХОВНА СВОБОДА ЧИ СВОБОДА БЕЗ ГРІХА З КРИМІНОТЕОЛОГІЧНИХ/ДЕРЖАВНИЦЬКИХ ПОЗИЦІЙ: ЯКИЙ ШЛЯХ ОБРАТИ?

Істинний кримінолог повинен випереджати події. Він немов пророк, розгортає простори майбуття і розчищає нечистоту докола нас. Здавалось би, жодна ідеологія в нашій державі (стаття 15 Конституції України), не визнається як обов'язкова. Однак виникає закономірне питання, чи може держава існувати без ідеології? Це своєрідна карта доріг, яка веде до успіху, досягнення бажаних цілей. Тоді якою вона повинна бути: людиноцентристською чи державоцентристською? І однієї й іншої, широти прав людини у аспекті гріховності ми наситились досхочу. При всьому різноманітті підходів слід пам'ятати, що людина – істота егоїстична, і виводити її в ранг божества небезпечно. Значить, слід апелювати до вищої сфери, – духовно-ціннісного розуміння Всесвіту, коли все ж центром усього є Бог. Звідси так важливо досліджувати багато проблем з позицій теології/кримінології. Людина,

створена за образом і подобою Божою, покликана/і це найголовніша її місія послужити ближньому. «Не так буде між вами, але хто великим із вас хоче бути, хай буде слугою він вам» «Не тако же будетъ въ васъ: но иже аще хоцетъ въ васъ вяцишии быти, да будетъ вамъ слуга: (Мф.20:26), особливо у горі, біді і відчаї. На цих концептах, власне, і повинна вибудовуватись головна ідея/ідеологія держави [1, с. 111], особливо в умовах нинішньої російсько-української війни/з бажанням перемоги та досягнення мирових станів/справедливої відплати за спричинене українському народу зло, ідеологія держави покликана перетрансформуватись з людиноцентризму до богоцентризму, з обов'язковою повагою усіх націй і народностей, одночасно протидією злу і неправді/зріховності на усіх можливих рівнях державної прерогативи та міжнародних відносин. За словами одеських видатних кримінологів В. О. Тулякова і В. М. Дрьоміна людство вступило у апокаліптичну епоху про яку так багано написано. На обкладинці журналу The Economist у 2019 році зображені чотири вершини Апокаліпсису: чума, війна, голод, смерть. Тож настав час порозмірковувати над божественним. В цьому аспекті варто виробити застереження і в науковій парадигмі, змінити матрицю наукових досліджень з позитивізму та людиноцентризму на духовно-ціннісну основу.

Тримаючись на плечах титанів, минулих поколінь і всього того, що вже зроблено, можна побудувати успішне сьогодення та майбутнє. Духовне почуття, жертовність, служіння своєму народові і Батьківщині є запорукою процвітання. Споглядаючи у далечінь, слід розвивати передусім модель сильної держави, міцну її духовними основами та могутністю, незламністю та перемогою. Можливо, це задасть ритм справжньому державотворенню, розвитку, залежно від тих смислів і сутностей, які закладаються у процвітання, стояння на сторожі віри, добра та справедливості.

Держава, яка виховує свій народ на засадах ідеї служіння, заслуговує на визнання. За словами класиків, у нас немає жодного запитання до Батьківщини, але є безліч питань до держави, її політики, устрою, казнокрадства та багатьох інших проблем. Ми по-справжньому віддані своїй Батьківщині, як рідній матері, яку не обираємо, однак впевнено стоїмо на сторожі її державності, територіальної цілісності, свободи та братерства; на взірцях справжніх лідерів, моральних авторитетів нації (незалежно від

національності, раси, релігійних чи етнічних поглядів і переконань), які відстоювали своє, власне, національне, самобутнє, при цьому, що важливо, не для себе, а народу, його процвітання, благоустрою, пропагування високих смислів Добра.

Концепт служіння в українській національній ідеї та культурі ще не набув належного значення як зразок конституюнти. Хоча волонтерська діяльність останніми часами особливо поширена. Водночас назва «волонтерство» не відображає істинної суті та значення соціального служіння. Звідси концепція служіння потребує своєї поширеності та актуалізації.

Після тривалих війн і потрясінь, революційних подій, хвороб суспільства, проблем внутрішньодержавних та міжнародних політик необхідний шлях зцілення за допомогою духовного утвердження в ідеї буття Бога, який може допомогти піднятися з руїн, завдяки правді Божій. Позиція здорового глузду та внутрішньо-духовних відчуттів у ході відтворення зруйнованого, збереження пам'яті предків, усвідомлення здобутого з перспективою майбуття на засадах примирення та відродження з небуття, допоможе вкотре пересвідчитися у правильності вибору духовного з відчуттям бажаного процвітання, перезавантаження відносин з Богом, коли зuboжіла людська природа та її сутність.

Тридцятиріччя ідеологічного плюралізму, необмеженої свободи, толерантного ставлення до знівечення правди Божої і пропагування гріха свідчить, що людство, український народ повинні піднятися з колін приниження. Незважаючи на темні умисли зла, необхідно покласти край його торжеству. Зневажаючи добро, перебуваючи у темряві, п'їтмі гріховності, злочинний умисел людини жевріє, не має обмеженості. Людство знаходиться не у богобоязливості та миротворчих станах. Їх не можна ставити на вівтар сучасної свободи та уявної справедливості. Обмеження релігійної свободи ставить загрозу позбутися найкращих, відданих своєму народові особистостей. Спотворення людської сутності

крізь призму духовного знищує надбання людства, руйнує його. Справжні державці, господарі своєї землі будують державу на почуттях самовідданої праці і служіння, патріотизму, на засадах цінностей святості життя, що звільняє народ від обтяжливого ярма, є запорукою успіху, процвітання та благополуччя. Демографічна складова стає тим кращою, коли велика кількість людей вирішує присвятити своє життя Богові у священницькому чи чернечому служінні. Істинна свобода від гріха – лише вона дає справжнє натхнення. Ми не можемо позбавлятися людської гідності перед Богом, Духом, який животворить на засадах багатьох внутрішньо-чуттєвих станів.

Наситившись гріховною свободою, насильством і безсоромністю, ми обов'язково винесемо уроки життя. Розвиток державного механізму, як людський організм, не може існувати без кровоносної системи. Таким мастильним матеріалом є ідеологія, національна ідея духовно здорової нації та багатьох народностей. Вирватись із лап звіра, немочей, страстей і похотей слід будь-якою ціною за допомогою посту, молитви і покаяння. Лише так народні почуття на засадах безгріховності пробудять світло до нового духовного мислення та усвідомлення промислу і сили Божої. Переживаючи біди і потрясіння, людство може пройти шлях свого духовного очищення. Таке оновлення до високих смислів буття дає неабияку силу у формуванні істинних ідей. Залишається його ідеологічно вибудувати та нормативно закріпити.

Справжня загальнодержавна ідея має духовне підґрунтя Бога. Лише так може відбутися відродження націй і народностей, їхньої самобутності. Цей шлях є дорогоцінним у збереженні національної ідентичності з парадигмою високої духовності. Тоді вже багатства світу не мають значення, якщо народ, нація духовно здорові, перебувають у душі святому та покаянні. Пам'ять предків на засадах генотипів багатьох народностей дає природний інстинкт до святості чи гріховності. Звідси велика боротьба у станах Духу,

що згодом є джерелом усіляких благ або схильності до злодіянь. Совість не слід затемнювати власною гріховністю, блудом, винопиттям, всяким гріхом, а усі стани буття повинні бути спрямованими на цілковите стремління до Божественного, що становить безперечну єдність з людиною.

Духовну свободу слід особливо берегти, і перебувати, творити у Дусі, єдності з Богом, оперуючи словом, як скальпелем, досліджуючи дедалі нові смисли загальнодержавної свідомості з розкриттям ритмів життя, історичної дійсності з прогнозуванням майбутнього. Таким чином ми здатні виконати високу історичну місію і роль, призначення; можемо зректися стереотипів, комплексів, психологічних травм, завданих гріхом, по-справжньому зцілитися. На генному рівні людська природа є досить немічною. Перебування у святості, підкріпленій практикою усвідомлення залежності, може дати вихід з подібних станів «падкого», щоб кожному своїм чином прославляти Бога.

Звичай і традиції, менталітет і культура, цінності народностей різняться. Однак усіх нас об'єднує непередбачуваність у переході до іншої, трансцендентної реальності. Ось як хвороби людства можна зцілити через справжню державницьку діяльність і позицію; сльози покаяння і стурбованість про своє життя і душу, щоб не зневірившись у гріховному, а жити, перебувати в істині. А ще – прославляти Господа у мистецтві, творчості, помислах, добродійності, внутрішній організованості. Право народу спрямоване до справедливості, морального ідеалу, належного сімейного устрою на засадах духовності, політичної єдності та прозріння, що є пріоритетом. У кожного до Бога своя дорога. Треба лише використовувати і щоразу розвивати таланти дані нам від Всевишнього, вимолити у Нього, щоб творити у Дусі чистоти, правди і святості, коли Благодать покриває, дає сили і натхнення. Правда у кожного своя, істина одна. Головне подолати духовну сліпоту. Злоба, заздрість, войовничість, блуд знедолюють народ. Лише

безсмертя душі дає справжній орієнтир і покликання викорінювати свої гріхи. Христос один і той же у всі дні, сьогодні і ввік. Усі народи покликані до покаєння.

Від матеріалізму ідеологічного плюралізму та гендру до духовно-ціннісного концепту як запоруки виходу із суспільної кризи шляхом кримінотеології. Семидесятилітні гоніння на Церкву Христову не увінчалися успіхом як би безбожний світ та ідеологія комунізму не намагалися її понівечити/спаплюжити/зруйнувати у богоборців нічого не вийшло. Водночас і сучасний ідеолого-плюралістичний/демократичний режим з одного боку дав релігійну свободу, однак через бурхливий розвиток інформаційних технологій ми дуже далеко зайшли у плані руйнування справжньої духовної сутності особистості, що навіть зовнішнім чином відобразилось у масових татуюваннях на тілі людини та загалом має кримінальну/злу/нелюдську/не людиноподібну сутність. Це лише невеликий прояв того, якою сьогодні є душа людини, значить треба відшукати шлях виходу із багатьох кризових ситуацій і станів, особливо в умовах нинішньої російсько-української війни. Так, на загальносвітовому плацдармі почалось створення різного роду релігій та сект, які гноблять Церкву Христову у цивілізаційному масштабі, однак вона вистійть до останніх часів, як сказано у писанні до другого пришествя Христоваго. «Побудую Я Церкву Свою, і сили адові не переможуть її» «Созіжду Церковь Мою, и врата адова не одолѣють ей: (Мф.16:18)

Гоніння на Церкву Христову в історичному аспекті/ракурсі мали свою «філософію життя» і представників/гонителів, зумовлених тими умовами в яких жило суспільство. Однак залишаються лідери/особистості/ревнителі віри Христової, а також широке коло вчених, митців, художників, класиків, які попри все є прикладом і взірцем для наслідування. Якщо основним методом радянської епохи був діалектичний матеріалізм, тоді сьогодні таким є плюралізм думок, коли важко розібратись/віднайти

Істину. Можливо за таких умов здатне викристалізуватись справжнє знання з найрізноманітніших галузей і сфер людського буття. Квінтесенція матеріального та духовного збагачує, формує відповідний світогляд мислення, усвідомлення того, що все у світі відбувається не лише за допомогою законів природи, але і є вища сила (Благодать Божа), яка чудесним чином діє, управляє всім живим і суцям.

Абсолютизація однієї матеріалістичної видозміни, атмосфери і методу пізнання/ понівечення духовних позицій не може дати справжнього кримінологічного аналізу зла/злої сутності світу та людини. Означене призводить до того, що сформований лібералізм як догма/ідеологія сьогодення, релігія сучасного світу заснована на демократичному плюралізмі/багатоманітності думок призводить до хаосу і безладдя в умах людства на засадах бездуховності, формального відношення до релігії, а не як життєво необхідної форми існування людства. Можливо це закономірно і циклічно/змінно, коли людство наситилось філософії життя середньовіччя/католицизму, наступає епоха модернізму та постмодернізму, починає активними темпами розвиватись наука і техніка, а розквіту релігійного життя у нашій державі відведено всього лише тридцятиліття. Справді, релігія та духовність перебуває з одного боку у гонінні та зубожінні, а з іншого наступає епоха розквіту. Так, Церква Христова у XX-XXI столітті прикрасилася/збагатилася багатьма мучениками за віру христову. Ворог роду людського чітко усвідомлює, що якомога більше душ можна погубити спокусами, багатством/комфортом, чому власне сприяли післявоєнні роки високорозвинених держав, період перебудови і тридцятиліття сучасного демократичного ідеологічного плюралізму.

Чи можна піддати сумніву догми, які існували свого часу. Невідомо, свобода це найвища цінність людини (Притча про блудного сина (Лк 15:11-32)), однак головне не згрішити, а покаятись.

Можливо, це природна потреба людства, що виникає коли вже вдосталь/до сходу наситились тієї чи іншої ідеології, якщо вона не підкріплена Благодаттю Божою, Істиною. Гоніння, зубожіння, повстання проти правди Божої, відсутність пошуку оптимальних шляхів виходу із духовної кризи і щоразу нові знахідки/конструктиви від філософів, митців і вчених – лише б не Істина.

Велика відповідальність лежить на лідерах нації, видатних особистостях, моральних авторитетах держав/окремих суспільств і людства загалом. Левова частка на вчених, науковцях, лідерах високого масштабу і пілотажу мислення, які дають/визначають орієнтир у науці, а відповідно і в соціальному житті, накладають своїми лекціями/висловлюваннями відпечаток на свідомості молодих поколінь. Нація тим багатша, чим більше у неї справжніх лідерів у найрізноманітніших галузях, які дають поради як далі жити, творити, не грішити. Особлива місія у цьому аспекті на священниках/духівниках, які ведуть паству до спасіння, відкривають їй справжнє щастя і готують когорту особистостей високого мислення для державницької справи. Лише в такому симбіозі можна розраховувати на успіх.

Кожна із таких догм потребує серйозного наукового аналізу, а особливо кримінологічного, щоб виявити справжні сутності зла і добра відрізнити правду від кривди. Сьогодні здебільшого основним методом для аналізу є залишки матеріалізму втілені у науку та усіяке відкидання божественного промислу у житті людини. Тут суттєво обмежується духовна свобода митця/дослідника, як божественна сутність, його погляди і переконання на вирішення різного роду питань з кримінологічних позицій.

За таких умов, кримінологія набуває особливих темпів свого розвитку, видаються оригінальні праці, однак вона не набула статусу універсальної прерогативи, яка могла б акумулювати/пронизувати своїм аналізом усі сутності зла з метою його виявлення/викриття і добра/з виведенням його на п'єдестал

пріоритетності. У цьому аспекті потребують свого розроблення концепція добродієності чи протидії злочинності.

Лише шляхом і правом свободи наукової творчості у рамках духовно-ціннісної парадигми/концепції праворозуміння, коли усі устремління спрямовані на осягнення божественного промислу у житті людини можна заповнити/запропонувати багато у сфері філософії Духа, а відповідно і філософії життя. І така творчість здатна вирішити широке коло проблем за допомогою того чи іншого методу/методології виходячи з двох найважливіших складових: індуктивного та дедуктивного начал. Звідси, відповідно, формування тактик і стратегій на засадах міждисциплінарного осмислення, що здатне уніфікувати/вмістити у собі найрізноманітнішу сукупність знань приведених у розряд раціонального.

Такі методологічні концепти/стандарти, що сприяють творчості вченого, формують догму/відповідний кругозір мислення і свободу дій, висловлення думок, що є запорукою суттєвого розвитку науки в тому числі і кримінології. Нові філософські форми досліджень у науці крізь призму/шляхом кримінології неодмінно дадуть бажані результати. Головне присікати нав'язування науці невластиву\не природну їй роль/парадигму, ту яка суперечить її внутрішній сутності і значенню\багатьом смисловим навантаженням, що не відображають її справжнього ідеологічного\духовного\методологічного значення. Необхідно серед багатьох правд, багатоманіття думок і концепцій обрати ту, яка найближча до Істини. При цьому, важливо не помились, перебувати у Дусі, постійному зв'язку з небесним\духовним, відчувати торжество Сили Божої і прозрівати у вічність; де правда позбавлена всякої ереси і розколів, а зло ретельно замасковане\прикрите, яке лише є зовнішнього обгортокою вмить виявляється, коли в жодному разі не можна ставити його наріжним каменем розвитку суспільних відносин.

Головними є досягнення людства, суспільства, виховання нації у Дусі Святому\Благодаті Божій без гріха, у стані богобоязливості не

правди та обману, викорінення нечистоти, коли високого зразка та мислення Вчителі дають високі знання. Така нація може вирватись/здійнятись на передові рубежі. Головне – Духовна Сила за якої все неповноцінне відійде/загине, якщо суперечить Волі Божій, божественному задуму і промислу в житті людини і суспільства.

Список використаних джерел:

1. Кріцак І. В. Корупція: духовно-виховний зріз у руслі ціннісної парадигми кримінології. Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 28 жовт. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. С. 110–111.

Малетов Д.

доктор філософії з права, асистент кафедри КПДС,
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

Жмаєва М.

студентка Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

ГЕНДЕРНО ОБУМОВЛЕНЕ НАСИЛЬСТВО ЯК ПРОЯВ ПОРУШЕННЯ ПРИРОДНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Забезпечення гендерної рівності пов'язане з гендерно обумовленим насильством є глобальною темою, адже впливає на цивілізаційний розвиток держави. Актуалізація проблеми пов'язана не тільки з порушенням природних прав людини, але й воно створює цілий комплекс проблем в соціальній, психологічній, юридичній